

ENFLASYON DÜZELTMESİ

DR. METİN DURAN

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

ENFLASYON DÜZELTMESİ NEDİR?

- Enflasyon düzeltmesi; parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarının düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle, malî tablonun ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanmasını ifade eder. Genel anlamda enflasyon düzeltmesi, paranın satın alma gücündeki değişimler nedeniyle gerçek durumu ifade edemeyen mali tabloların, gerçek durumu ifade eder hale gelmelerini sağlamak üzere düzeltme işlemine tabi tutulmasıdır.
- Enflasyon düzeltmesi, mali tablolarda yer alan parasal olmayan kıymetlerin Türk Lirası değerlerinin, tablonun ait olduğu tarihteki değerine yükseltilmesinden ibaret bir işlemdir.
- Düzeltme, parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarının düzeltme katsayıları ile çarpılması suretiyle gerçekleştirilecektir.

ENFLASYO DÜZELTMESİNİN ŞARTLARI

- 1. Kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde % 10'dan fazla olması halinde malî tablolarını enflasyon düzeltmesine tâbi tutarlar.
- Enflasyon düzeltmesi uygulaması, her iki şartın birlikte gerçekleşmemesi halinde sona erer.
- Cumhurbaşkanı; bu maddede yer alan % 100 oranını % 35'e kadar indirmeye veya tekrar kanunî seviyesine kadar yükseltmeye, % 10 oranını ise % 25'e kadar çıkarmaya veya tekrar kanunî seviyesine kadar indirmeye yetkilidir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNİN KİMLER UYGULAR

- Bilanço Esasına Göre Defter Turan

1. Kurumlar Vergisi Mükellefleri ile,

2. GV Mükellefleri

ENFLASYON DÜZELTMESİNDE AŞAĞIDAKİ İŞLEMLERİ/ADIMLARI SIRASIYLA YERİNE GETİRİLECEKTİR.

a) Mali tabloda yer alan kıymetlerden hangilerinin parasal olmayan kıymet olduğu tespit edilecektir.

b) Tespit edilmiş parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarları (düzeltmeye esas tutarları) bulunacaktır.

c) Tespit edilmiş parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde düzeltmeye esas tarihleri ve düzeltme/taşıma katsayıları belirlenecektir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNDE AŞAĞIDAKİ İŞLEMLERİ/ADIMLARI SIRASIYLA YERİNE GETİRİLECEKTİR

ç) Tespit edilmiş düzeltmeye esas tutarlar ait oldukları düzeltme/taşıma katsayılarıyla çarpılacak ve parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmiş tutarları hesaplanacak ve düzeltilmiş değerler ile düzeltme öncesi değerler arasındaki enflasyon farkları kayıtlara alınacaktır.

d) Parasal olmayan kıymetler düzeltilmiş değerleriyle, parasal kıymetler ise düzeltmeye tabi tutulmaksızın mali tabloda gösterilecektir

ENFLASYON DÜZELMESİ YAPMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ NE ZAMAN DOĞAR

- Mükellefler fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den ve
- içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması halinde mali tablolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklardır

ENFLASYON DÜZELTMESİ BAŞLAMA TARİHİ

- Mükellefler **31/12/2023** tarihli (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2024 yılında biten özel hesap dönemi sonuna ait) mali tablolarını 213 sayılı Kanunun **geçici 33** üncü maddesi gereğince düzeltecekler,
- ***Daha sonraki dönemlere*** ait mali tabloların düzeltme işlemleri ise aynı Kanunun mükerrer **298 inci maddesinin (A)** fıkrasında öngörülen şartların varlığına bağlı olarak yapılacaktır

HANGİ DÖNEMLERDE DÜZELTME YAPILACAKTIR.

- Mükellefler, geçici vergi dönemlerinin sonu itibarıyla mali tabloları düzenlemek ve enflasyon düzeltmesi yapmak zorundadırlar.
- Geçici vergi dönemlerinde yukarıda belirtilen oranların tespitinde, son üç hesap dönemi yerine üçer aylık dönemlerin son ayı dâhil önceki otuz altı ay ve içinde bulunulan hesap dönemi yerine son on iki ay dikkate alınacaktır.
- c) Bir hesap dönemi içindeki geçici vergi dönemlerinin herhangi birinde düzeltme yapılması halinde takip eden geçici vergi dönemlerinde ve içinde bulunulan hesap dönemi sonunda da düzeltme yapılacaktır

HANGİ MALİ TABLO ENFLASYON DÜZELTMESİNE TABİ OLACAKTIR

- Enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükelleflerce, mali tablolardan sadece **BİLANÇONUN** enflasyon düzeltmesine tabi tutulması uygun görülmüştür

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPACAK OLANLAR

- kollektif,
- adî komandit ve
- adî şirketler dâhil
- kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden
- gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri
- Kurumlar vergisi mükellefi olan iş ortaklıkları
- tarafından yapılır.
- Bilanço esasına göre defter tutan kollektif, adî komandit ve adî şirketlerde enflasyon düzeltmesi bu şirketlerin bilançoları nezdinde yapılır.

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPMAYACAK OLANLAR

- Aşağıda yer alan mükellefler de, enflasyon düzeltmesi yapamazlar:
- a) Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen mükellefler,
- b) Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen, ancak Türk para birimiyle kayıt yapmaya dönen mükelleflerden, Türk para birimiyle kayıt yapmaya başlanılan hesap döneminden itibaren üç hesap dönemi geçmemiş olanlar.

BİLANÇODA DÜZELTME İŞLEMİNE TABİ TUTULACAK KIYMETLER

- (1) Satın alma gücü ile ulusal para değerindeki değişimler arasındaki ilişki göz önünde bulundurulduğunda, mali tablolarda yer alan kıymetler iki gruba ayrılır:
- **a) Parasal Kıymetler:** Ulusal para değerindeki değişimler karşısında nominal değerleri aynı kalan, ancak satın alma güçleri fiyat hareketlerine göre ters yönde değişen kıymetler.
- **b) Parasal Olmayan Kıymetler:** Parasal kıymetler dışında kalan kıymetler, diğer bir ifade ile ulusal para değerindeki değişimlere rağmen satın alma güçleri değişmeyen kıymetler.

BİLANÇO	
AKTİF	PASİF
Pasif Parasal Varlıklar	Parasal Kaynaklar
Parasal Olmayan Varlıklar	Parasal Olmayan Kaynaklar

REEL OLMAYAN FİNANSMAN MALİYETİ

- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço üzerinde yapılacak düzeltme işleminde; bilançoda yer alan bazı parasal olmayan varlıkların içerisinde bulunan reel olmayan finansman maliyetlerinin, ilgili varlığın maliyet veya alış bedelinden düşülmesi sonucu bulunacak tutar düzeltmeye esas alınır

PARASAL OLMAYAN VARLIKLAR

Maliyet veya alış bedellerine intikal ettirilmiş ve düzeltmeye esas tutara ulaşılırken düşülecek reel olmayan finansman maliyeti ihtiva edebilecek parasal olmayan varlıklar

. 1. Stoklar,

2. Maddi duran varlıklar,

3. Mali duran varlıklar,

4. Özel tükenmeye tabi varlıklar.

Maliyet veya alış bedelleri içerisinde ROFM ihtiva edebilen, iktisadi işletmeye dâhil kıymetler Tebliğe ekli listede (EK 3) yer almaktadır

- Düzeltme işleminde, ROFM, “Borç Tutarının Esas Alınması” ve “Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması” yöntemlerinden biri seçilerek hesaplanabilir.
- a) **Borç tutarının esas alınması yönteminde,**
- ROFM; her türlü borçlanmada, borç tutarlarına borcun kullanıldığı döneme ait Yİ-ÜFE artış oranının uygulanması suretiyle hesaplanır.

ROFM

**ROFM = Borç
Tutarı X**

**Borcun Kapatıldığı Aya Ait Yİ-
ÜFE - Borcun Alındığı Aya Ait
Yİ-ÜFE**

Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE

ROFM

- Hesaplanan oranın borç tutarına uygulanması suretiyle bulunan tutarın (ROFM), formülde dikkate alınan borç tutarı nedeniyle ilgili dönemde maliyetle/alış bedeliyle ilişkilendirilen finansman giderleri toplamından büyük olması halinde, bahse konu finansman giderlerinin tamamının reel olmadığı, küçük olması halinde ise aşan kısmın reel olduğu kabul edilecektir.

ROFM

- Aylar itibarıyla Yİ-ÜFE'de oluşan farklılıklar nedeniyle **formüldeki oranın negatif çıkması halinde**, formülde dikkate alınan döneme ilişkin olarak maliyete/alış bedeline intikal ettirilen finansman giderinin tamamının reel olduğu kabul edilecektir.
- **Yabancı para üzerinden borçlanmalarda**
- borcun kullanıldığı döneme ait Yİ-ÜFE artış oranı, borcun alındığı tarihteki Türk Lirası karşılıklarına uygulanır. Dolayısıyla yabancı para üzerinden yapılan borçlanmalarda ROFM hesaplanırken Yİ-ÜFE artış oranının uygulanacağı borç tutarı, yabancı para üzerinden alınan borcun alındığı tarihteki Türk Lirası karşılığıdır.

ROFM

- Normal şartlar altında, söz konusu formüldeki oranın, (0) ile (1) arasında gerçekleşmesi gerekir. Oranın (1)'den büyük çıkması, kredi faiz oranlarının, gerçekleşen Yİ-ÜFE artış oranlarının gerisinde kaldığını ifade etmektedir. Bu durumda, formüldeki oran (1) olarak alınacak ve toplam finansman maliyetinin tamamının reel olmadığı kabul edilecektir

TOPLAM FİNANSMAN MALİYETİNİN ESAS ALINMASI

- b) Toplam finansman maliyetinin esas alınması yönteminde, ROFM;
- Toplam finansman maliyetlerine, ilgili döneme ait Yİ-ÜFE artış oranının hesap dönemine ait ortalama ticari kredi faiz oranına bölünmesi sonucunda belirlenen oranlar uygulanmak suretiyle bulunan tutarın, maliyet veya alış bedelinden düşülmesi suretiyle hesaplanır

TOPLAM FİNANSMAN MALİYETİNİN ESAS ALINMASI

**ROFM= Toplam
Finansman Maliyeti X**

**İlgili Hesap Dönemine
Ait Yİ-ÜFE Artış Oranı**

**İlgili Hesap Dönemine Ait
Ortalama Ticari Kredi
Faiz Oranı**

TOPLAM FİNANSMAN MALİYETİNİN ESAS ALINMASI

- Normal şartlar altında, söz konusu formüldeki oranın, (0) ile (1) arasında gerçekleşmesi gerekir.
- **Oranın (1)'den büyük çıkması**, kredi faiz oranlarının, gerçekleşen Yİ-ÜFE artış oranlarının gerisinde kaldığını ifade etmektedir. Bu durumda, formüldeki oran (1) olarak alınacak ve toplam **finansman maliyetinin tamamının reel olmadığı** kabul edilecektir.
- Aylar itibarıyla Yİ-ÜFE'de oluşan farklılıklar nedeniyle formüldeki **oranın negatif çıkması halinde ise toplam finansman maliyetinin tamamının reel olduğu** kabul edilecektir.

1/1/2024 TARİHİNDEN ÖNCE AYRILMIŞ VE SERMAYEYE İLAVE EDİLMİŞ OLAN YENİDEN DEĞERLEME DEĞER ARTIŞ FONU GİBİ FONLAR MADDE 15-

- (1) 1/1/2024 tarihinden önce ayrılmış olan ve sermayeye ilave edilen yeniden değerlendirme değer artış fonu gibi fonların sermayeye ilavesi nedeniyle oluşan sermaye artışları, 31/12/2023 tarihli bilançonun düzeltilmesi sırasında artış olarak dikkate alınmayacak ve bunlar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.
- Bilançoda özkaynaklar grubunda yer alan bazı fonların, bu fonların ayrılmasına kaynak teşkil eden iktisadi kıymetlerin parasal ya da parasal olmayan kıymet olma durumuna göre enflasyon düzeltmesine tabi tutulup tutulmayacağı belirlenecektir.
- Bu çerçevede i nedeniyle oluşan sermaye artışları da, 31/12/2023 tarih parasal kıymet mahiyetinde olan fonların sermayeye ilavesli bilançonun düzeltilmesi sırasında artış olarak dikkate alınmayacak ve bunlar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

DÜZELTİLME SONRASI BİLANÇODA YER ALACAK ÖZ SERMAYE KALEMLERİ

Madde 16- (1) Öz sermaye kalemlerinden;

a) Sermaye,

b) Sermaye düzeltmesi olumlu ve olumsuz farkları,

c) Hisse Senetleri İhraç Primleri,

ç) Hisse Senedi İptal Karları,

d) Yasal Yedekler,

e) Statü Yedekleri,

f) Olağanüstü Yedekler,

g) Özel Fonlar

BİLANÇODA
DÜZELTİLMİŞ
DEĞERLERİYLE YER
ALIR

BİLANÇODA GÖSTERİLMEMEYECİK ÖZ SERMAYE KALEMLERİ

- (2) Diğer öz sermaye kalemleri düzeltilmiş bilançoda gösterilmez.
- Bu kapsamda
- 213 sayılı Kanunun; - Mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası uyarınca oluşturulan yeniden değerlendirme değer artış fonu hesabı,
- - Geçici 31 inci ve geçici 32 nci maddeleri uyarınca oluşturulan yeniden değerlendirme değer artış fonu hesabı,
- gibi hesapların bakiyesi Enflasyon Düzeltme Hesabına aktarılacak suretiyle geçmiş yıllar karları veya zararları hesabıyla ilişkilendirilir.
- Düzeltme öncesi “Geçmiş Yıllar Karları”, “Geçmiş Yıllar Zararları” ve “Dönem Net Karı (Zararı)” hesapları da aynı şekilde işleme tabi tutulur

- (3) 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklanan kar/zarar farkı, diğer bir ifade ile düzeltme sonrası hesaplanan geçmiş yıl kâr veya zararı düzeltilmiş bilançoda **öz kaynaklar içinde, Geçmiş Yıllar Karları/Zararları hesabının alt hesabında izlenir.**
- (4) 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklanan (düzeltme sonrası tespit edilen) **geçmiş yıl karı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı ise zarar olarak kabul edilmez.**

UYGULANACAK DÜZELTME KATSAYILARI

- Düzeltme Katsayısı = Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yİ-ÜFE /Düzeltmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE
- Düzeltme işleminde esas alınabilecek en eski "Düzeltmeye Esas Tarih" 2005 yılından (2004 takvim yılında enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş olması gereken en son bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için, 31/12/2004 tarihinden) itibaren başlar.

UYGULANACAK DÜZELTME KATSAYILARI

- *Uygulanacak düzeltme katsayıları MADDE 17- (1)*
- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi işlemi, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan ve aylar itibarıyla açıklanan Yİ-ÜFE değerleri göz önünde bulundurularak aşağıdaki formüle göre saptanacak olan düzeltme katsayıları kullanılarak yapılacaktır

DÜZELTME KATSAYISI

Düzeltilme Katsayısı=	Mali Tablonun Ait Olduğu Aya ait Yİ-ÜFE		
	Düzeltilme Esas Alınan Tarihi İçeren aya ait Yİ- ÜFE		

DÜZELTMEME ESAS ALINACAK TARİH

- Düzeltme işleminde esas alınabilecek en eski "Düzeltmeye Esas Tarih" 2005 yılından (2004 takvim yılında enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş olması gereken en son bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için, 31/12/2004 tarihinden) itibaren başlar. Özel hesap dönemine sahip olanlarla 2024 yılından itibaren ilk defa bilanço esasına göre defter tutacak olan mükelleflerin ilk düzeltme işleminde kullanacakları düzeltme katsayıları da yukarıdaki formüle göre bulunacaktır

- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için esas alınacak "Düzeltmeye Esas Tarih" aşağıdaki esaslara göre belirlenecektir:

menkul kıymetler ve mali duran varlıklar	Satın alma tarihi
İlk madde ve malzeme, ticari mallar	Deftere kayıt tarihi
Parasal olmayan alınan depozito ve teminatlar ile avanslar,	Tahsil Tarihi
nakit olarak ödenmiş sermaye, hisse senetleri ihraç primleri, hisse senedi iptal karları i	Tahsil Tarihi
Parasal olmayan verilen depozito ve teminatlar ile avanslar için:	Ödeme Tarihi

Parasal Olmayan Kıymetlerin Nevi	Düzeltilmede Esas Alınacak Tarih
Alış bedeli ile değ�erlenen menkul kıymetler ve mali duran varlıklar için	Satın Alma Tarihi
�lk madde ve malzeme, ticari mallar, yarı mamul ve mamul stokların maliyetine dâhil edilen unsurlar	Defterlere Kayıt Tarihi
Yıllara s�ri inşaat ve onarım i�lerinde maliyeti oluşturan unsurlar,	Defterlere kayıt tarihi
Gelecek aylara ve yıllara ait giderler,	Defterlere kayıt tarihi

Maddi duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar	Defterlere kayıt tarihi
Maddi olmayan duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar	Defterlere kayıt tarihi
Özel tükenmeye tabi varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar	Defterlere Kayıt Tarihi
Yıllara sâri inşaat ve onarım hakedişleri ile haklar ve şerefiyeler	Defterlere kayıt tarihi
Özel fonlar (sabit kıymet yenileme fonu, 5520 sayılı Kanunun 5/1-e bendi gereğince oluşturulan fon gibi parasal olmayan kıymet olarak kabul edilen fonlar)	Defterlere Kayıt Tarihi
Kâr yedekleri	Defterlere kayıt tarihi

Parasal olmayan alınan depozito ve teminatlar ile avanslar, nakit olarak ödenmiş sermaye, hisse senetleri ihraç primleri, hisse senedi iptal kârları için	Tahsil Tarihi.
Parasal olmayan verilen depozito ve teminatlar ile avanslar için	Ödeme Tarihi
Aynı sermaye olarak konulan kıymetler için:	Mülkiyetin İntikal Ettiği Tarih
Kâr yedekleri, geçmiş yıl kârları ve net dönem kârının, parasal olmayan kıymet olarak kabul edilecek fonların, öz sermaye kalemlerine ait fark hesaplarının sermayeye ilave edilmesi dolayısıyla artırılan sermaye için	Tescil Tarihi
Nakdi sermaye karşılığı alınan hisse senetleri için:	Ödeme Tarihi.
Aynı sermaye karşılığı alınan hisse senetleri için:	Sermaye Olarak Konulan Kıymetlerin Mülkiyetinin İntikal Ettiği Tarih
Temettü karşılığı alınan hisse senetleri için	İştirak Edilen Şirket Sermayesinin Tescil Tarihi
Parasal olmayan karşılıklar için	Bağlı Oldukları İktisadi Kıymet İçin Belirlenen Tarihler

BİRLEŞME VE DEVİR DE ESAS ALINACAK TARİH

- 31/12/2023 tarihinden öncesine rastlayan (5520 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi ile 193 sayılı Kanunun 81 inci maddesinde belirtilen ve mukayyet değerleriyle yapılan) devir, nev'i değişikliği ile tam ve kısmi bölünme işlemleri nedeniyle işletme aktifinde yer alan iktisadi kıymetlerin düzeltmeye esas tarihi olarak devir tarihi değil
- söz konusu kıymetlerin devir alınan, nev'i değişen veya bölünen işletmenin envanterine alındığı; birleşmede ise birleşilen kurumun kayıtlarına intikal ettiği (Tebliğin bu maddesinde ayrıntıları gösterilen) tarih düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır

KAYITLARA GİRİŞ TARİHİ BELLİ EDİLEMİYEN İKTİSADİ KIYMETLER,

- kayıtlara giriş tarihi yıl olarak belli olan ancak ay olarak belli edilemeyen parasal olmayan iktisadi kıymetler için ilgili kıymetin *işletme bünyesine girdiği yılın ilk ayının,*
- kayıtlara giriş tarihi yıl olarak belli edilemeyen iktisadi kıymetler için ise *işletmenin kurulduğu yılın ilk ayının*
- (işletmenin 2005 yılından önceki bir tarihte kurulmuş olması *halinde 2005 yılının Ocak ayı*) düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması uygun bulunmuştur.

KAYITLARA GİRİŞ TARİHİ BELLİ EDİLEMİYEN İKTİSADİ KIYMETLER,

- ***Kayıtlara giriş tarihi belli edilemeyen iktisadi kıymetler, 31/12/2023 tarihinden önce meydana gelen (5520 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi ile 193 sayılı Kanunun 81 inci maddesinde belirtilen ve mukayyet değerleriyle yapılan) devir, nev'i değişikliği, tam ve kısmi bölünme işlemlerinden geliyor ise***
- Enflasyon düzeltmesine tabi bu nev'i kıymetler için düzeltmeye esas tarih olarak ***devir, nev'i değişikliği veya bölünme tarihi dikkate*** alınabilecektir

298 İNCİ MADDESİNİN (A) FIKRASINA GÖRE ENFLASYON DÜZELTMESİNE TABİ TUTULAN

- a) 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasına göre enflasyon düzeltmesine tabi tutulan en son bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetler için, düzeltmeye esas tarih olarak **31/12/2004 tarihinin** (özel hesap dönemine sahip mükelleflerde 2004 takvim yılında başlayan hesap döneminin son gününün)

213 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ 31 İNCİ MADDESİ, GEÇİCİ 32 NCİ MADDESİ VE/VEYA MÜKERRER 298 İNCİ MADDESİNİN (Ç) FIKRASI KAPSAMINDA YENİDEN DEĞERLEMeye TABİ TUTULMUŞ İKTİSADİ KIYMETLER İÇİN DÜZELTMeye ESAS TARİH OLARAK;

- Geçici 32 nci ve mükerrer 298 inci maddesinin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme yapılmamış ancak geçici 31 inci madde kapsamında yeniden değerlendirme yapılmış olanlarda yeniden değerlendirme yapılabilmesi için esas alınan aktife kayıtlı olma şartının arandığı tarihten önceki ayın son gününün,
- Geçici 32 nci ve/veya mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme yapılmış olanlarda, yeniden değerlemenin ilgili olduğu dönemin son gününün

TOPLULAŞTIRILMIŞ YÖNTEMLER KULLANILARAK YAPILABİLECEK DÜZELTME

- *1. Basit ortalama yöntemi,*
- *2. Stok devir hızı yöntemi,*
- olmak üzere iki tür toplulaştırılmış yöntem belirlenmiştir.
- Mükellefler belirtilen bu yöntemlerden herhangi birini seçebileceklerdir.
- Toplulaştırılmış yöntemler kullanılarak düzeltilebilecek parasal olmayan kıymetler, stoklarla sınırlıdır

- Toplulaştırılmış yöntemlerin tercih edilmesi halinde mükellefler stokların düzeltmeye esas tutarlarını, *düzelmede esas alınacak tarihlere bağlı kalmaksızın*, dönem ortalama düzeltme katsayısı ile veya stok devir hızına göre bulunan düzeltme katsayısı ile çarpmak suretiyle düzeltme işlemini gerçekleştireceklerdir

“BASİT ORTALAMA YÖNTEMİ

Düzeltilme Katsayısı:

**Mali Tablonun Ait Olduğu
Aya İlişkin Yİ-ÜFE**

**Düzeltmeye Esas Alınan Tarihi
İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE**

STOK DEVİR HIZI YÖNTEMİ

- “Stok devir hızı yöntemi”nde mükellefler; öncelikle stok devir hızını, sonrasında ortalama stokta kalma süresini hesaplayacaklar ve nihayetinde de 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda görünen stokların hangi aydan kaldığını bulacaklardır.
- Stokların hangi aydan kaldığı bulunduğundan sonra yapılması gereken, düzeltmeye esas tarih itibarıyla düzeltme katsayısını bulmak ve bu katsayıyla 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda görünen stoklara ait tutarı çarpmaktır

BİRİKMİŞ AMORTİSMANLARIN DÜZELTİLMESİ MADDE 19-

- (1) Amortismanına tabi iktisadi kıymetler için ayrılmış olan birikmiş amortismanlar, parasal olmayan kıymet mahiyetindedir ve enflasyon düzeltmesine tabi tutulur.
- Dolayısıyla, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesinde, birikmiş amortismanlar, ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltilir.

BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR

- Örnek;
- Düzeltmeye esas değeri 1.000.000 TL ve birikmiş amortismanı 600.000 TL olan bir iktisadi kıymetin 2,45 düzeltme katsayısı ile düzeltilmesi sonucu değeri $(1.000.000 \times 2,45 =)$ 2.450.000 TL, bu durumda iktisadi kıymetin değerinde ortaya çıkan artış oranı da, $(2.450.000 - 1.000.000) / 1.000.000 =$ %145 olacaktır.
- Amortisman tutarı bu oran dikkate alınarak düzeltilecek ve düzeltilmiş tutar $(600.000 + 600.000 \times \%145 =)$ 1.470.000 TL olarak hesaplanacaktır

YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR

- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan yatırımlara ilişkin tutarların düzeltilmesi;
- söz konusu yatırımlara ait geçmiş her ay sonu itibarıyla kesinleşmiş harcama tutarlarının (reel olmayan finansman maliyeti var ise düşülmesi şartıyla) o ayın düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınması yoluyla bulunacak düzeltme katsayısı ile çarpılması ve bulunan bu tutarların toplanması suretiyle yapılacaktır.

YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR (DEVAM)

- Buna göre söz konusu değerlerin düzeltilmesi iki aşamada gerçekleştirilecektir.
- - Öncelikle her bir aya ilişkin yatırım harcaması, harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibarıyla aktifleştirme tarihine kadar,
- - Sonra da aktifleştirilen bedel kül halinde aktifleştirme tarihinden 2023 hesap dönemi sonuna kadar düzeltilecektir.

FİYATI DEVLETÇE BELİRLENEN MALLAR MADDE 21-

- (1) Kamu kurum ve kuruluşlarınca bazı malların piyasa fiyatlarının belirlendiği durumlarda,
- Stokta bulunan ürünlerin fiyatında ilgili firmalar tarafından bir değişiklik yapılmaması (yani ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından belirlenen yeni fiyatın, stokta yer alan emtiaya yansıtılmaması) veya paralel biçimde bir değişiklik yapılması söz konusu olabilmektedir.
- Bu gibi durumlarda da enflasyon düzeltmesi yapılması gerekmektedir

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPMAK DURUMUNDA OLMAYANLARCA VERİLEN VEYA ALINAN AVANSLAR MADDE 22-

- (1) Avanslar esas itibarıyla parasal bir mahiyet taşımakla birlikte, ilgili olduğu kıymete bağlı olarak parasal olmayan kıymet de olabilmekte, parasal olmayan bir mahiyet taşıması durumunda da düzeltmeye tabi tutulmaları gerekmektedir.
- Benzer şekilde enflasyon düzeltmesi yapmak durumunda olmayanlarca (genel ve özel bütçeli kuruluşlar gibi) verilen veya alınan avanslar da parasal olmayan kıymet mahiyeti taşımaları durumunda, enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaklardır.

FINANSAL KİRALAMAYA KONU İKTİSADİ KIYMETLER

MADDE 23-

- (1) 213 sayılı Kanunun 4842 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 290 ıncı maddesinin yürürlüğe girdiği 1/7/2003 tarihinden sonra düzenlenen sözleşmelere istinaden kiralanan iktisadi kıymetler, kiracı tarafından amortismanına tabi tutulmaktadır.
- Bu çerçevede, mezkûr madde kapsamındaki finansal kiralama işlemlerinde, kiraya verilen iktisadi kıymetlerin, kiracılar tarafından enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir

YEDEK AKÇELER MADDE 24-

- (1) Belli bir dönemde sermaye şirketlerinin öz varlığında meydana gelen artışın (kârın) bir kısmının kanun, ana sözleşme veya genel kurul kararıyla ortaklara dağıtılmayarak işletmenin bünyesinde bırakılması anlamını taşıyan yedek akçeler, parasal olmayan kıymetlerden olup enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaklardır.

YEDEK AKÇELER MADDE 24-

- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sırasında sermaye yedekleri arasında yer alan
- yeniden değerlendirme artış fonu gibi fonlar sıfırlanacak;
- hisse senedi ihraç primleri,
- hisse senedi iptal kârları ile
- kâr yedekleri ve
- özel fonlar (sabit kıymet yenileme fonu gibi parasal olmayan kıymet olarak kabul edilen fonlar) ise
- **düzeltmeye tabi tutulacaktır.**
- Düzeltilmiş 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan (vergisi ödenmiş kazanç üzerinden ayrılmış) kâr yedeklerinin ve bunların düzeltilmesi sonucunda meydana gelen enflasyon düzeltme farklarının sermayeye ilave edilebilmesi mümkün bulunmaktadır.

ENFLASYON DÜZELTMESİNE İLİŞKİN MUHASEBE KAYITLARI

- ödenmiş sermaye tutarının düzeltilmesi sonucu ortaya çıkan olumlu/olumsuz farkların izlenmesinde kullanılmak üzere “502- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları” ve “503- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)” hesapları ihdas edilmiştir.
- Enflasyon düzeltme hesabı ise, parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmesi sonucu oluşan farkların kaydedildiği hesabı ifade eder.

ENFLASYON DÜZELTMESİNE İLİŞKİN MUHASEBE KAYITLARI

- 12 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmesi sonucu oluşan farkların izlenmesinde kullanılmak üzere “698-Enflasyon Düzeltme Hesabı” ihdas edilmiştir.
- Parasal olmayan varlıkların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farklar bu hesabın alacağına, parasal olmayan kaynakların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farklar ise borcuna kaydedilir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNE İLİŞKİN MUHASEBE KAYITLARI

- (3) 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun enflasyon düzeltmesinde, parasal olmayan kalemlerin düzeltilmesinden ortaya çıkan düzeltilme farkları ve sıfırlanması gereken özkaynak kalemleri "Enflasyon Düzeltme Hesabı"na aktarılır. "Enflasyon Düzeltme Hesabı"nın kalanı gelir ya da gider unsuru olarak dikkate alınmayıp "Geçmiş Yıllar Kârları Hesabı"na veya "Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı"na aktarılarak kapatılır.

YILLARA SÂRİ İNŞAAT VE ONARMA İŞLERİ

- Yıllara sâri inşaat ve onarma işlerine ilişkin, Tebliğ ekindeki “Parasal Olmayan Kıymetler” listesinde (EK 2) yer verilen yıllara sâri inşaat ve onarma maliyetleri ile hakedişler, 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrası uyarınca deftere kayıt tarihi esas alınarak düzeltme işlemine tabi tutulacaktır.
- Şu kadar ki; bu hesaplara ilişkin mahsuben verilen veya alınan parasal olmayan avanslar, ödeme veya tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir.

YILLARA SÂRİ İNŞAAT VE ONARMA İŞLERİ

- Yıllara sâri inşaat ve onarma işlerine ait maliyet ve hakedişlerine ilişkin düzeltmeler, “Enflasyon Düzeltme Hesabı” yerine “Yıllara Sâri İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı”na kaydedilecektir

- 17- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri" hesap grubundaki yıllara sâri inşaat işlerine ilişkin maliyetlerin ve "35- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri" hesap grubundaki hakediş bedellerinin düzeltmesinden ortaya çıkan farklar, "697- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı"nda izlenir.
- Bu hesap alacak ve borç kalanı vermesi durumuna göre "178- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı" veya "358- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı"na devredilerek kapatılır

2023 HESAP DÖNEMİNDEN SONRA İŞİ BIRAKMA, TASFİYE, DEVİR, BİRLEŞME, NEV'İ DEĞİŞTİRME HALLERİNDE 2023 HESAP DÖNEMİ SONUNA AİT BİLANÇONUN DÜZELTİLMESİ

- Şartların gerçekleşmesine bağlı olarak, mükellefler 2024 hesap dönemine ait düzeltme işlemlerini, farklı bir düzenleme olmaması kaydıyla, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan düzeltilmiş değerler üzerinden yapacaklardır
- 2023 hesap dönemi sonundan önce tasfiye kararı alınarak bu tarihten önce tasfiyenin sonuçlandırıldığı durumlarda, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi söz konusu olmayacaktır. Ancak, tasfiyenin 2023 hesap döneminden sonra sonuçlanması halinde, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço düzeltilecektir

İZLEYEN DÖNEM BAŞLANGIÇ DEĞERLERİ MADDE 29-

- (1) 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sonucu hesaplanan tutarlar, izleyen dönemde enflasyon düzeltmesi yapıp yapılmayacağına bakılmaksızın, izleyen dönemin başlangıç değerleri olarak dikkate alınır.
- (2) Enflasyon düzeltme şartlarının varlığına bağlı olarak, 1/1/2024 tarihinden sonraki (1/1/2024 tarihinden itibaren başlayan) döneme ait düzeltme işlemleri, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş 31/12/2023 tarihli bilançoda yer alan düzeltilmiş değerler üzerinden, bu Tebliğin dördüncü bölümü dikkate alınarak yapılır.
- (3) İzleyen hesap döneminde amortismanlar ve itfa payları, düzeltilmiş değerler üzerinden hesaplanmaya başlanır

REEL OLMAYAN FİNANSMAN MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI MADDE 34-

(1) Mükellefler, reel olmayan finansman maliyetlerini aşağıda belirtilen iki yöntemden istedikleri birini seçerek hesaplayabileceklerdir.

a) Borç tutarının esas alınması,

b) Toplam finansman maliyetinin esas alınması

TAŞIMA KATSAYISI MADDE 35-

- (1) Düzeltme işlemine tabi tutulacak bilançoda yer alan iktisadi kıymetlerden bazılarının düzeltmeye esas tarihleri, düzeltme yapılmış bir tarihten öncesine gidebilir. Bu takdirde bu tür iktisadi kıymetler için yeniden düzeltmeye esas tarihe kadar inerek, uygun düzeltme katsayısını bulmaya gerek yoktur; düzeltme yapılan en son bilançoda, bu iktisadi kıymete ait değerlerin uygun bir katsayı ile çarpılması düzeltme işlemi için yeterlidir

Taşıma Katsayısı	Mali Tablonun ait olduğu aya ilişkin Yİ-ÜFE
	Bir Önceki Dönemin sonundaki Yİ-ÜFE

2024 HESAP DÖNEMİ VE SONRAKİ DÖNEMLERDE ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEMLERİ 2024 HESAP DÖNEMİNDE ENFLASYON DÜZELTMESİ

- Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için ilan edilen fiyat endeksindeki (Yİ-ÜFE) artışın;
- içinde bulunulan dönem dâhil son üç hesap döneminde %100'den ve
- içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması halinde mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulur.
- **Geçici vergi dönemlerinde** bu oranların tespitinde, son üç hesap dönemi yerine üçer aylık dönemlerin son ayı dâhil önceki otuz altı ay ve içinde bulunulan hesap dönemi yerine son on iki ay dikkate alınır. Cumhurbaşkanınca söz konusu oranların değiştirilmesi halinde yeni oranlar dikkate alınır.

CARİ DÖNEM KÂRİ/ZARARI MADDE 38-

- (1) 2024 hesap dönemine ait vergi matrahı, düzeltilmiş bilançoya göre tespit edilecektir. (2) Geçici vergi dönemleri ve hesap dönemi sonu itibarıyla oluşan kâr ya da zarar, “Enflasyon Düzeltme Hesabı”nın bakiyesine göre bulunacaktır.
- “Enflasyon Düzeltme Hesabı”nın bakiyesi, “Enflasyon Düzeltmesi Kârları/Zararları” hesapları aracılığıyla “Dönem Kârı veya Zararı Hesabı”na devredilerek kapatılacak ve verilen bakiye türüne göre işletmenin dönem kâr ya da zararı görülmüş olacaktır.

BANKALAR

- 213 sayılı Kanunun geçici 33 üncü maddesinde yapılan düzenlemeye göre bankalar,
- 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu kapsamındaki şirketler,
- ödeme ve elektronik para kuruluşları,
- yetkili döviz müesseseleri,
- varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri
- tarafından geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır

BİLANÇOLARINI ENFLASYON DÜZELTMESİNE TABİ TUTAN MÜKELLEFLERİN BEYANNAME ÜZERİNDE YAPACAKLARI İŞLEMLER MADDE 40-

- (1) Bilanço esasına göre defter tutan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri,
- 2024 hesap dönemi başından itibaren verilecek yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri ile geçici vergi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken,
- (düzeltme öncesi bilançolara dayanan) 2023 ve önceki hesap dönemlerine ait indirilemeyen geçmiş yıl mali zararlarını mukayyet değerleri ile dikkate alacaklardır.

BİLANÇOLARINI ENFLASYON DÜZELTMESİNE TABİ TUTAN MÜKELLEFLERİN BEYANNAME ÜZERİNDE YAPACAKLARI İŞLEMLER MADDE 40-

- a) 2024 hesap dönemi başından itibaren verilecek yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri ile geçici vergi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken,
- (düzeltilmiş 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoya dayanan) 2024 ve sonraki hesap dönemlerine ait geçmiş yıl mali zararlarını, enflasyon düzeltmesi yapma şartlarının varlığına/devamına bağlı olarak, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş tutarları ile dikkate alacaklardır

BİLANÇOLARINI ENFLASYON DÜZELTMESİNE TABİ TUTAN MÜKELLEFLERİN BEYANNAME ÜZERİNDE YAPACAKLARI İŞLEMLER MADDE 40-

- b) 2024 hesap dönemine ilişkin verilecek geçici vergi beyannameleri ile yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannamelerinde beyan edecekleri vergi matrahlarını tespit ederken;
- - Bilanço üzerinde düzeltmeye tabi tutulan parasal olmayan kıymetlerden kaynaklanan kanunen kabul edilmeyen giderleri düzeltilmiş tutarlarıyla,
- - Vergiden istisna edilmiş olan kazançlarını ise bu kazançların belirlenmesine esas bilançoların düzeltilmesi sonucu oluşan farkları da içerecek şekilde belirlenen tutarlarıyla dikkate alacaklar, beyanname üzerinde ayrıca bir düzeltme yapmayacaklardır

BİLANÇOLARINI ENFLASYON DÜZELTMESİNE TABİ TUTAN MÜKELLEFLERİN BEYANNAME ÜZERİNDE YAPACAKLARI İŞLEMLER MADDE 40-

- Bu kapsamda,
- - ödenen trafik para cezası,
- - binek otomobillere ilişkin akaryakıt gibi harcamaların gider olarak dikkate alınamayacak kısmı,
- - gider olarak dikkate alınamayacak olan motorlu taşıtlar vergisi ödemeleri gibi harcamalar, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacağından, **beyannameye mevcut tutarları üzerinden** KKEG olarak dikkate alınacaktır.
- - Fazladan ayrılmış amortisman tutarları gibi giderler, enflasyon düzeltmesine tabi tutulacağından, **beyannameye düzeltilmiş tutarları üzerinden** KKEG olarak dikkate alınacaktır.

AMORTİSMAN SÜRESİ BİTMEMİŞ OLAN KIYMETLERE İLİŞKİN ROFM İNDİRİLMESİ

- (3) 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoya ait düzeltme ile sınırlı olmak üzere,
- *amortisman süresi bitmemiş olan kıymetlere ilişkin* maliyet veya alış bedelinden düşülen reel olmayan finansman maliyetinden amortisman ayrılmamış tutar,
- 2024 ve sonraki hesap dönemlerinde 5 yılda ve eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir.
- Enflasyon düzeltmesi uygulamasında, söz konusu reel olmayan finansman maliyetleri bilançoda gözükmeyeceği için, bunların mukayyet değerleri ile beyanname üzerinde indirim konusu yapılması gerekmektedir

- - Amortismanına tabi bu iktisadi kıymetin 1/1/2024 tarihinden sonra satılması halinde, satış tarihi itibarıyla reel olmayan finansman maliyetinin itfa olunmayan kısmının, kıymetin satıldığı hesap döneminde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

2023 HESAP DÖNEMİ SONUNA AİT BİLANÇONUN DÜZELTİLMESİ SONUCU OLUŞAN GEÇMİŞ YILLAR KÂRI VEYA ZARARI MADDE 41 -

- (1) 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sonucu oluşan geçmiş yıllar kârı veya zararı, kaydedildiği Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları Hesabının alt hesabında izlenmeye devam edilecek ve sonraki dönemlerde 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrası ve bu Tebliğde yer alan esaslara göre düzeltme işlemine tabi tutulacaktır.

ÖZ SERMAYE KALEMLERİNE AİT ENFLASYON FARKLARI,

- (2) 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (5) numaralı bendinde yer alan hükme istinaden, öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları, düzeltme sonucu oluşan söz konusu geçmiş yıl zararlarına mahsup veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilecek ve bu işlemler kâr dağıtımı sayılmayacaktır

2023 HESAP DÖNEMİ SONUNA AİT BİLANÇONUN DÜZELTİLMESİ SONUCU OLUŞAN GEÇMİŞ YILLAR KÂRI VEYA ZARARI MADDE 41-

- (1) 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sonucu oluşan geçmiş yıllar kârı veya zararı, kaydedildiği Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları Hesabının alt hesabında izlenmeye devam edilecek ve sonraki dönemlerde 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrası ve bu Tebliğde yer alan esaslara göre düzeltilme işlemine tabi tutulacaktır.
- (2) 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (5) numaralı bendinde yer alan hükme istinaden, öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları, düzeltilme sonucu oluşan söz konusu geçmiş yıl zararlarına mahsup veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilecek ve bu işlemler kâr dağıtımı sayılmayacaktır.

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPMA VE KAYIT ZAMANI MADDE 51-

- (1) Enflasyon düzeltmesi yapılan geçici vergi dönemleri ve hesap dönemlerine ilişkin düzeltilme işlemleri, tabi olunan vergi türü dikkate alınarak, söz konusu dönemlere ait geçici vergi/gelir/kurumlar vergisi beyannamelerinin (süre uzatımları dâhil kanuni süre içerisinde) verilme tarihine kadar yapılır, düzeltmenin yapıldığı tarih itibarıyla yasal defterlere kaydedilir.
- (2) 2023 yılına ilişkin yapılan enflasyon düzeltmesine ait kayıtlar 2023 yılı yasal defterlerine, 2024 ve izleyen dönemlerde yapılacak enflasyon düzeltmesine ait kayıtlar da ilgili dönem defterlerine intikal ettirilir.

ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPILAN DÖNEME AİT GELİR/KURUMLAR BEYANNAMESİNE EKLENECEK BİLANÇO MADDE 52-

- (1) Enflasyon düzeltmesi yapma ve geçici vergi beyannamesi verme zorunluluğu bulunan mükelleflerce, enflasyon düzeltmesinin yapıldığı geçici vergi ve hesap dönemlerine ilişkin gelir/kurumlar beyannamelerine düzeltilmiş (düzeltme sonrası) bilanço eklenir.
- (2) Tebliğin üçüncü bölümü kapsamında enflasyon düzeltmesi yapan mükelleflerce, 2023 hesap dönemine ait gelir/kurumlar vergisi beyannamesi ekinde, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltmeden önceki hali ile düzeltme sonrasında oluşan haline birlikte yer verilir

ENFLASYON DÜZELTİLMESİNE TABİ TUTULMUŞ BİLANÇODA YER ALAN PARASAL OLMAYAN KALEMLERİN DAHA SONRA ELDEN ÇIKARILMASI MADDE 53-

- (1) 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü uyarınca, enflasyon düzeltmesine tâbi tutulan parasal olmayan kıymetlerin elden çıkarılması halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları maliyet olarak dikkate alınacaktır. Ancak, düzeltme işlemine tabi tutulmuş olan 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetlerden amortismanına tabi olmayan kıymetlerin, düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde, düzeltme sonrası değerle, düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır

PASİF KALEMLERE AİT ENFLASYON FARK HESABINDA YER ALAN DEĞERLER MADDE 54-

- (1) Pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tabi tutulacaktır.
- Ancak, avanslar, depozitolar, hakedişler ve sabit kıymet yenileme fonu gibi işleyişi gereği ilgili olduğu hesaplara aktarılarak kapatılması mümkün olan hesapların kapatılması durumunda, bunlara ait enflasyon fark hesapları işletmeden çekilmiş sayılmaz.

GEÇMİŞ YIL KÂRLARINDA VERGİLENDİRME MADDE 55

- - (1) 2023 yılı hesap dönemine ait bilançonun düzeltilmesi sonucu oluşan geçmiş yıllar kârları hesabında takip edilen; 2023 yılı enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan geçmiş yıl kârının herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi durumunda, nakledilen veya çekilen tutar **bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulacaktır.**
- Ayrıca işletmeden çekilen değerler, elde edenlerin **hukuki statüsüne göre kâr payı stopajına tabi tutulacak ve kâr paylarının vergilendirilmesine ilişkin hükümler doğrultusunda vergilendirilecektir**

- (2) Bu Tebliğin üçüncü bölümü kapsamında 2023 yılı hesap dönemine **ait bilançonun düzeltilmesi sonucu oluşan geçmiş yıl kârının** kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilmesi mümkün olup, bu işlem kâr dağıtımı sayılmayacaktır.
- (3) Tebliğin üçüncü bölümüne göre 2023 yılı hesap dönemine ait bilançonun düzeltilmesi sonucu oluşan 2023 yılı geçmiş yıllar kârları hesabında takip edilen; **düzeltilme öncesi geçmiş yıl ve/veya carî dönem ticarî kârının,**
- **1/1/2024 tarihinden sonra kâr** dağıtımına konu edilmesi durumunda, dağıtılan tutar **gelir ve kurumlar vergisine tabi tutulmayacak,** elde edenlerin hukuki statüsüne **göre kâr payı stopajına tabi tutulacak ve** kâr paylarının vergilendirilmesine ilişkin hükümler doğrultusunda vergilendirilecektir

ENFLASYON DÜZELTME İŞLEMİNİN YAPILMAMASININ MÜEYYİDESİ

MADDE 56

- - (1) 213 sayılı Kanunun enflasyon düzeltmesine ilişkin hükümleri esas itibarıyla değerlendirme hükümleridir. Bu nedenle, enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükelleflerin düzeltme işlemini yapmamaları, **değerleme işleminin usulüne göre yapılmaması hükmünde olup cezai müeyyide de aynı yönde uygulanır.**
- (2) Enflasyon düzeltmesine ilişkin işlemlere paralel olarak **Tekdüzen Hesap Planında** yapılan düzenlemelerin yer aldığı 12 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile belirlenen **muhasebe usul ve esaslarına uyulmaması durumunda, 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca gerekli cezai işlemler uygulanır.**

- İletişim Bilgileri:
- Dr. Metin Duran
- metin@metinduran.com